Suomen Olympiakomitean lausunto eduskunnan lakivaliokunnalle koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eurooppalaisista rajat ylittävistä yhdistyksistä sekä asetuksiksi asetusten (EU) N.O 1024 /2012 ja (EU) 2018/1724 muuttamisesta

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa seuraavaa:

Suomen Olympiakomitea pitää lähtökohtaisesti hyvänä direktiiviehdotuksen ajatusta yhdistysten sijoittautumisen helpottamisesta toiseen jäsenvaltioon yhteismarkkinoilla. Urheilussa on vahva kansainvälinen ulottuvuus ja tällainen sääntely saattaisi helpottaa esimerkiksi kansainvälisten kattojärjestöjen toimintaa, mikäli ne haluavat levittää operatiivista toimintaansa useamman jäsenvaltion alueelle.

Valtioneuvoston kirjelmässä esitetty valtioneuvoston kanta edustaa tässä vaiheessa myös Suomen Olympiakomitean kantaa

Mitä tulee varsinaiseen direktiiviehdotukseen, niin siihen liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä sekä terminologiaan liittyviä epätarkkuuksia. Näitä seikkoja tuotiin esiin myös oikeusministeriön lokakuussa järjestämässä sidosryhmäkuulemisessa ja näitä on syytä tuoda esiin myös neuvoston työryhmätyöskentelyn yhteydessä

Direktiiviehdotuksessa korostetaan sisämarkkinoiden perusvapauksien toteuttamista ja rajat ylittävien yhdistysten oikeutta vapaasti tarjota ja vastaanottaa palveluita ja harjoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla. Ehdotuksessa korostetaan yhdistysten taloudellista toimintaa vaikkakin direktiivi koskisi voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä. Taloudelliselle toiminnalle ei saa lisäksi asettaa rajoituksia. Suomalaisessa yhdistysmaailmassa korostetaan yhdistystoiminnan aatteellisuutta ja yleishyödyllisyyttä. Suomalaisten yhdistysten ensisijaisena tehtävänä on aatteellisen tarkoituksen edistäminen, ei tavaroiden tai palvelujen tuottaminen sisämarkkinoille eikä rajoittamattoman taloudellisen toiminnan harjoittaminen.

Direktiiviehdotuksen sisältöön Suomen Olympiakomitea esittää lisäksi seuraavat kommentit:

- Direktiiviehdotuksesta ei selviä miksi rajat ylittävän yhdistyksen yhteisöjäseninä voi olla vain muita voittoa tavoittelemattomia oikeushenkilöitä. Käytännössä tämä sulkisi soveltamisalasta esimerkiksi osakeyhtiömuotoisista liigaseuroista koostuvan yhdistyksen sijoittumisen toiseen jäsenvaltioon.
- Jäsenvaltion on varmistettava, ettei direktiiviehdotuksen mukaisia yhdistyksiä kohdella niiden toiminnassa epäedullisemmin kuin kansallisia voittoa tavoittelemattomia

yhdistyksiä. Direktiiviehdotuksen käsittelyn yhteydessä on poikkihallinnollisesti mietittävä miten tämä voi vaikuttaa esimerkiksi järjestöjen valtionavustusehtoihin tai direktiivin mukaisten yhdistysten oikeuteen järjestää rahankeräyksiä tai arpajaisia. On varmistettava, että valtionavustukset tai rahakeräysten ja arpajaisten tuotot eivät perusteetta kanavoidu Suomesta toiseen jäsenvaltioon.

- Kotipaikan siirron hyväksynnän osalta 2/3 määräenemmistön tulisi edustaa vähintään puolta kaikista jäsenistä. Yhdistyslaki ei tunne tällaista lisävaatimusta määräenemmistöpäätöksen kylkeen. Lisäksi Suomessa yhdistyksen kannalta merkittävään päätökseen (kuten sääntöjen muuttaminen, yhdistyksen purkaminen tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttaminen) vaaditaan lain mukaan 3/4 määräenemmistö. Kotipaikan siirron osalta direktiiviin on lisäksi laitettu työntekijöiden asemaa koskeva määräys, jonka mukaan työntekijöillä on oikeus tarkastella määräajassa päätösluonnosta, jonka nojalla kotipaikan siirto on tarkoitus hyväksyä kokouksessa. Työntekijän asemasta tulisi säätää kunkin maan työlainsäädännössä, eikä yhdistyksen toimintaa koskevassa direktiivissä
- Yhdistyksen hallitukseen ei voisi valita sellaista henkilöä, joka on syyllistynyt vakavaan rikokseen. Hallituksen jäsenen syyllistyminen vakavaan rikokseen voi olla yhdistyksen purkamisperuste. Nykyinen yhdistyslaki ei tunne tällaista hallituksen jäsenkelpoisuuden rajausta eikä hallituksen jäsenen syyllistyminen vakavaan rikokseen ole purkamisperuste.
- Yhdistyksen hallituksen jäsenenä voisi olla yhteisö. Hallituksen yhteisöjäsenyyttä ei tulisi sallia.

Suomen Olympiakomitea toivoo, että

- yllä esitetyt kommentit otetaan huomioon direktiiviehdotuksen käsittelyssä
- komissiolta pyydetään esimerkkejä millaisissa konkreettisissa tilanteissa tällainen direktiivi toisi helpotusta nykytilaan ja
- oikeusministeriö pitää sidosryhmät säännöllisesti ajan tasalla direktiiviehdotuksen käsittelystä

Asetusehdotusten osalta Suomen Olympiakomitealla ei ole lausuttavaa.

Helsingissä 23.11. 2023

Taina Susiluoto
Toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea